LÄNSI-UUDENMAAN KÄRÄJÄOIKEUS
VÄSTRA NYLANDS TINGSRÄTT

Asiantuntijalausunto
2.12.2021

Eduskunnan lakivaliokunnalle

HE 227/2021 vp: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rikosasioita koskevaa eurooppalaista tutkintamääräystä koskevan direktiivin täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta

Yleistä

Länsi-Uudenmaan käräjäoikeus kannattaa hallituksen esitystä laiksi rikosasioita koskevaa eurooppalaista tutkintamääräystä koskevan direktiivin täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta.

Käräjäoikeus pitää tärkeänä sitä, että esitetyt muutokset tulisivat voimaan mahdollisimman pian, jotta Euroopan unionin tuomioistuimen 11.11.2021 asiassa C-852/19 (Gavanozov II) antamasta tuomiosta johtuviin käytännön toimintaa koskeviin tulkintaepäselvyyksiin saadaan ratkaisu. Mahdollisimman pikaista voimaantuloa on pidettävä tärkeänä erityisesti sen johdosta, että rikosasioiden, joilla on kansainvälinen ulottuvuus, käsittelyä pystytään edistämään asianmukaisesti. Tätä on pidettävä tärkeänä, jotta rikosasioiden käsittelyajat eivät tarpeettomasti pitene. Käräjäoikeus antaa tutkintamääräyksiä erityisesti, kun kysymys on asianosaisten tai todistajan kuulemisesta videoyhteyden välityksellä. Eurooppalaisen tutkintamääräyksen antaminen on aina itsenäinen lainkäyttöratkaisu, mutta tiedossa on, että ainakin Länsi-Uudenmaan käräjäoikeudessa tutkintamääräysten antamisista on sanotun tuomion johdosta pidättäydytty.

Mainituista syistä Länsi-Uudenmaan käräjäoikeus pitää perusteltuna myös sitä, että hallituksen esityksen valmistelussa on jouduttu poikkeamaan tavanomaisesta lausuntomenettelystä esityksen erityisen kiireellisyyden vuoksi.

Eräitä yksityiskohtia

Esityksessä ehdotettu EIO-lain 23a §, joka sisältää säännökset muun ohella syyttäjän antaman tai vahvistaman tutkintamääräyksen saattamisesta käräjäoikeuden tutkittavaksi, on kannatettava. Ehdotus sisältää riittävät menettelylliset säännökset esimerkiksi toimivaltaisesta käräjäoikeudesta, käräjäoikeuden kokoonpanosta, määräajasta sekä siitä, mille taholle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi.

Ehdotetussa 23a §:ssä on viitattu siihen, että käräjäoikeuden tulee tutkia, ovatko edellytykset tutkintamääräyksen antamiselle olemassa. Länsi-Uudenmaan käräjäoikeuden käsityksen mukaan käräjäoikeus tutkii edellytykset siltä osin ja siinä laajuudessa kuin, mitä asiassa on vaadittu.

Länsi-Uudenmaan käräjäoikeus kannattaa myös muita ehdotuksia. Erityisesti siirtymäsäännöstä koskevaa ehdotusta käräjäoikeus pitää tärkeänä.

Lausunnon on valmistellut käräjätuomari, osastonjohtaja Sanna Mikkola.

Espoossa 2.12.2021

Laamanni Ilkka Lahtinen